

STSJ de Catalunya de 22 d'octubre de 2013, recurs 7237/2012

Recàrrec de prestacions per absència de mesures de seguretat: resulta aplicable en un cas d'assetjament moral o mobbing (accés al text de la sentència)

Es debat si, un cop provada l'existència d'una **situació d'assetjament moral o psicològic, es pot aplicar el recàrrec de prestacions** recollit en l'art. 123 LGSS.

La resposta del TS és afirmativa, sobre la base dels arguments següents:

- En compliment del deure de proporcionar una protecció que es diu ha de ser "eficaç" en la matèria de seguretat en el treball, l'art. 14.2 de la *Ley 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riesgos Laborales* (LPRL) estableix que "**l'empresari realitzarà la prevenció dels riscos laborals** mitjançant la integració de l'activitat preventiva en l'empresa i l'adopció de quantes mesures siguin necessàries per a la protecció de la seguretat i la salut dels treballadors".
- L'art. 15.1.g) de la LPRL assenyala, com a principi bàsic del deure general de prevenció, l'obligació de l'empresari de "planificar la prevenció, buscant un conjunt coherent que integri en ella la tècnica, l'organització del treball, les condicions de treball, les relacions socials i la influència dels factors ambientals en el treball". I tal prevenció, conforme a l'art. 16 de la mateixa Llei, "s'haurà d'integrar en el sistema general de gestió de l'empresa, tant en el conjunt de les seves activitats com en tots els nivells jeràrquics d'aquesta, per mitjà de la implantació i aplicació d'un pla de prevenció de riscos laborals", pla de prevenció que "haurà d'incloure l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les funcions, les pràctiques, els procediments, els processos i els recursos necessaris per realitzar l'acció de prevenció de riscos en l'empresa, en els termes que reglamentàriament s'estableixin".
- L'ocupador ha de realitzar "una avaluació inicial dels riscos per a la seguretat i salut dels treballadors, tenint en compte, amb caràcter general, la naturalesa de l'activitat, les característiques dels llocs de treball existents i dels treballadors que hagin d'exercir-los...", i en tot cas, "l'avaluació serà actualitzada quan canviïn les condicions de treball i, en tot cas, se sotmetrà a consideració i es revisarà, si fos necessari, en ocasió dels danys per a la salut que s'hagin produït".
- **L'empresa afectada va realitzar canvis en l'organització del treball sense que es dugués a terme una nova avaluació dels riscos**, això és, sense revisar el pla d'avaluació de riscos que l'empresa havia adoptat. Així mateix, **havent conegut l'empresa l'actualització d'un risc en el treball -una queixa de l'empleada assetjada- tampoc va procedir a la revisió del citat pla**.
- El deure protecció de l'ocupador és incondicionat i pràcticament il·limitat i han de "adoptar-se les mesures de protecció que siguin necessàries" (STS 08/10/01). Així mateix, "actualitzat el risc -accident de treball- per enervar la seva possible responsabilitat l'ocupador ha d'acreditar haver esgotat tota diligència exigible, més enllà fins i tot de les exigències reglamentàries...", i el "fracàs de l'acció preventiva a la qual l'empresari està obligat -perquè no va avaluar correctament els riscos, perquè no va evitar allò evitable o no va protegir enfront del risc detectable i no avaluable-, com sembla presumir la pròpia LPRL en obligar l'ocupador a fer una recerca de les causes dels danys que s'haguessin produït (art. 16.3) subjectarà a l'empresari a la conseqüent responsabilitat".

-
- Aquesta responsabilitat només es pot evitar “quan el resultat lesiu s’hagués produït per força major o cas fortuït, per negligència exclusiva no previsible del propi treballador o per culpa exclusiva de tercers no evitable per l’empresari”.
 - **La conseqüència de tot això és la ratificació de la imposició a l’empresa del pagament d’un recàrrec de prestacions del 30 %**, vinculat a una pensió per incapacitat permanent absoluta.
 - **La importància d’aquesta sentència és que confirma la tesi** -mantinguda en altres sentències- que: a) **l’assetjament moral o psicològic és un risc laboral** de caràcter psicosocial i, en conseqüència, resulta aplicable la normativa sobre prevenció de riscos laborals; i, b) **en tractar-se d’un risc laboral ens trobem davant una contingència professional** -un accident de treball- i, per tant, resulta d’aplicació el recàrrec de prestacions previst en l’art. 123 LGSS.